

TURUN HALLINTO-OIKEUDELLE

ASIA Kaupunginhallituksen lausuma asiassa Dnro 20014/03.04.04.04.10/2020

Muutoksenhaun alainen päätös

Laitilan kaupungin sosiaali- ja terveystoimikunnan 15.4.2020 antama päätös Raisto-Elon oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä

Kaupunki Laitila

Kaupungin prosessiosoite ja asiamies

asianajaja, varatuomari Tuula Vesalainen
Asianajotoimisto Heikkilä & Co Oy
Linnankatu 11 b, 20100 Turku
puh. 010 2899 403
tuula.vesalainen@heikkilaco.fi

Valittaja Tanja Raisto-Elo

VAATIMUKSET

Laitilan kaupunginhallitus lausuu asiassa seuraavaa:

Laitilan kaupunki (jäljempänä ”kapunki”) vastustaa valituksessa esitettyjä vaatimuksia kokonaisuudessaan ja vaatii, että valitus hylätään.

Lisäksi kaupunki vaatii, että hallinto-oikeus velvoittaa valittajan korvaamaan kaupungin asianajo- ja oikeudenkäyntikulut myöhemmin esitettävän laskun mukaan korkolain 4.1 §:n mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua siitä, kun hallinto-oikeuden päätös asiassa on annettu.

Kaupungin asianajo- ja oikeudenkäyntikulujen määrä on tämän lausunnon allekirjoituspäivään mennessä 3.335,00 euroa sisältäen arvonlisäveroa 800,40 euroa eli yhteensä 4.135,40 euroa.

PERUSTEET VALITUKSEN HYLKÄÄMISELLE

Valittaja on väittänyt, että viranhaltijan valintaprosessi on alusta alkaen tähdännyt Jani Silvastin valintaan ja että viranhaltijapäätös on ollut vastoin yhdenvertaisuuslain 3 luvun 8 §:n vastaista syrjinnän kieltoa. Oikaisuvaatimuksessaan valittaja on väittänyt, että hänet on jätetty valitsematta asumispalvelujohtajan virkaan mielipiteiden ja poliittisen toiminnan vuoksi. Kaupunki kiistää väitteet perusteettomina jäljempänä esitettävin perustein.

Tausta

Laitilan kaupunginhallitus on 27.1.2020 päättänyt julistaa asumispalvelujohtajan viran avoimeen hakuun. Tämän jälkeen kaupunki on julkaissut viranhakuilmoituksen, jonka mukaisesti vakituisen virkaan on 1.3.2020 lukien haettu ikäihmisten tehtäväalueen asumispalveluista vastaavaa henkilöä. Kyseiseltä henkilöltä on edellytetty erinomaista yhteistyökykyä, näyttöä onnistuneesta henkilöjohtamisesta, erinomaista taitoa ja kykyä johtamiseen, ongelmanratkaisukykyä ja koeteltua kansalaiskuntoa. Lisäksi on edellytetty soveltuvaa sosiaali- ja terveysalan tutkintoa.

Viranhaltijapäätöksen tekemistä varten on nimetty haastattelutyöryhmä, johon on kuulunut kaupungin sosiaali- ja terveysjohtaja Jussi Mattila, ikäihmisten palvelujohtaja Sari Koski sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnan johtaja Seppo Lehtola. Selvytyden vuoksi todetaan, että Jussi Mattila ei enää työskentele Laitilan kaupungissa.

Asumispalvelujohtajan virkaan on hakenut kaikkiaan 21 henkilöä. Jokainen haastatteluun kutsuttu henkilö on täyttänyt koulutuksensa ja työkokemuksensa pe-

rusteella viran kelpoisuusvaatimukset. Haastattelussa arvioitavaksi on jäänyt viran hoitamisen kannalta merkitykselliset viranhakuilmoituksessa ilmoitetut hakijan henkilökohtaiset ominaisuudet. Haastatteluihin ovat kaupungin puolesta osallistuneet kaikki edellä mainitun työryhmän jäsenet; Mattila, Koski ja Lehtola.

Jokaiselle haastateltavalle on haastattelussa esitetty samat kysymykset ja hakijoista on tehty ansiovertailu. Ansiovertailun on laatinut sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Jussi Mattila. Virkavalinta on tehty kokonaisharkinnan perusteella. Kokonaisharkinnassa on otettu huomioon hakijoiden työkokemus, koulutus ja haastattelussa esiin tulleet viran hoitamisen kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet.

Kokonaisharkinnan perusteella Jani Silvast on työryhmän toimesta yksimielisesti todettu kokemukseltaan ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan ansioituneimmaksi ja siten virkaan parhaiten sopivaksi henkilöksi.

Virantäyttöä valmistellut työryhmä on esittänyt, että asumispalvelujohtajan virkaan valitaan Jani Silvast. Esityksen liitteinä on ollut tehtävänkuvaukset ja hakijayhteenveto. Esityksen perusteella sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Jussi Mattila on tehnyt päätöksen Jani Silvastin valitsemisesta tehtävään. Viranhaltijapäätös on tehty 21.2.2020.

Valittaja on toimittanut viranhaltijapäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen kaupungille 3.3.2020. Oikaisuvaatimus on käsitelty 15.4.2020 kaupungin sosiaali- ja terveystoimintayhteistyövaliokunnassa, missä oikaisuvaatimus on äänin 4-3 hylätty. Näin ollen viranhaltijapäätös on pysytetty voimassa. Laitilan kaupunki on lausunut valittajan oikaisuvaatimuksessa esitettyistä seikoista 15.4.2020 päivätyssä pöytäkirjassa/päätöksessään oikaisuvaatimukseen. Laitilan kaupunki vetoaa tässä lausunnossa kaikkeen jo aiemmin oikaisuvaatimuksen yhteydessä lausumaansa.

Keskeiset oikeusohjeet

Suomen perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

Valtiovarainministeriön (VM/2643/00.00.00/2018) suosituksen mukaan nimitysperusteista taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja sekä muulla tavoin osoitettua tietopuolista perehtyneisyyttä virkaan kuuluviin asioihin. Kyvyllä tarkoitetaan henkilökohtaisia ominaisuuksia kuten esimerkiksi luontaista lahjakkuutta, työkykyä, aloitteellisuutta, kykyä tulokselliseen työskentelyyn, johtamistaitoa sekä kansainvälisiä valmiuksia. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan sekä nuhteetonta käytöstä että yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja, viran tehtävien hoitamisen kannalta merkityksellisiä ansioita. Nimittämisperusteita tulee arvioida täytettävänä olevan viran tehtävän näkökulmasta.

Viran hakumenettelystä ja yleisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetään Valtion virkamieslain 6-8 §:ssä.

Yhdenvertaisuuslain 3 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Väitetty syrjintä ja menettelyvirheet

Valittaja on katsonut viranhaltijapäätöksen olevan yhdenvertaisuuslain mukaisen syrjintäkiellon vastainen sen johdosta, että sosiaali- ja terveysjohtaja olisi jo etukäteen päättänyt, että asumispalvelujohtajan tehtävään valitaan Jani Silvast. Valittajan näkemyksen mukaan hänet on jätetty valitsematta mielipiteen ja poliittisen toiminnan vuoksi.

Valittaja perustaa näkemyksensä muun muassa sosiaali- ja terveysjohtaja Jussi Mattilan joulukuussa 2019 valmistelemaan ikäihmisten palveluita koskevaan organisaatiouudistukseen ja sitä koskeviin asiakirjoihin. Valittaja on väittänyt, että Jussi Mattilan tarkoituksena on ollut siirtää Jani Silvast suoraan työsuhteisesta työntekijästä perustettavaan asumispalvelujohtajan virkaan ilman julkista viranhakua ja että Mattila olisi neuvotellut valinnan valmiiksi.

Kaupunki toteaa, että suunnitellun organisaatiouudistuksen myötä kaupungissa on perustettu uusi asumispalvelujohtajan virka ja virantäyttömenettely on alkanut joulukuussa 2020. Kaupunginhallitus on päättänyt em. viran perustamisesta sosiaali- ja terveysjohtaja Jussi Mattilan esityksestä. Sillä, että Jussi Mattila on joulukuussa 2019 henkilökohtaisena mielipiteenään todennut, että Silvast olisi hänen oman näkemyksensä mukaan sopiva henkilö asumispalvelujohtajantehtävään, ei ole asian arvioimisen kannalta mitään merkitystä. Ensinnäkin asumispalvelujohtajan virkaa ei ollut joulukuussa 2019 vielä perustettu, eikä virkaa koskeva haku ollut avoinna. Mattila ei myöskään tällöin ole vielä tiennyt, ketkä kyseistä virkaa aikovat hakea. Henkilöitä ei siten ole voitu verrata keskenään. Näin ollen yhdestä potentiaalisesta hakijasta lausuttu positiivinen mielipide ei tarkoita, että hänellä olisi tätä kohtaan ennakkosensenne.

Kaupungin harkintavalta mahdollistaa organisaatiouudistukseen liittyvistä henkilöstöjärjestelyistä päättämisen. Tässä tapauksessa on perustettu uusi asumispalvelujohtajan virka, joka on lain mukaisesti ollut julkisessa hakumenettelyssä.

Edellä mainittu toteamus ei ole myöskään tehnyt Jussi Mattilaa esteelliseksi virantäyttömenettelyä koskevasta prosessista. Kunnallisissa valintaprosesseissa on tavanomaista, että päätöksentekoon osallistuja tietää tai tuntee yksittäisen hakijan ns. muuta kautta. Tällainen lähtö- tai taustatieto ei itsessään synnytä esteelli-

syyttä, vaan esteellisyydeltä edellytetään aina laissa tarkoitettua perustetta. Ei siten ole poikkeuksellista, että kaupungissa jo työskentelevät ja näin ollen valitsijoille tutut henkilöt hakevat avoimeksi tulevia virkoja. Näin on ollut myös tässä tapauksessa, jossa asumispalvelujohtajan virkaan on tullut kaksi hakemusta kaupungin sisältä. Nämä ovat olleet valittajan ja valituksi tulleen hakemukset. Valittaja on työskennellyt Laitilan kaupungissa sairaanhoitajana ja toiminut lisäksi Laitilan kaupunginvaltuuston puheenjohtajana. Valituksi tullut Silvast on puolestaan työskennellyt vastaavana sairaanhoitajana.

Valittaja ja valituksi tullut ovat molemmat täyttäneet viranhakuilmoituksen mukaiset yleiset kelpoisuusvaatimukset. Molemmat ovat koulutuksensa ja työkokemuksensa perusteella olleet joitakin toisia hakijoita ansioituneempia ja ovat tämän johdosta saaneet kutsun haastatteluun viiden muun hakijan ohella.

KHO on ratkaisussaan 44/2005 todennut, että vertailtaessa hakijoita perustuslain 125 §:n 2 momentin perusteella nimitysperusteita on arvioitava kokonaisuutena, jossa koulutuksen ja työkokemuksen ohella on otettava huomioon myös hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet.

KHO:n ratkaisussa 44/2005 todettiin tavoin on toimittu myös tässä asiassa; valinta on perustunut kokonaisharkintaan. Haastatteluun on kutsuttu 7 ansioituneinta hakijaa ja hakijoiden vertailussa on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi otettu huomioon haastattelussa esille tulleet seikat sekä hakijoiden henkilökohtaiset ominaisuudet. Kaikki viranhakuilmoituksessa ilmoitetut hakijoilta edellytetyt henkilökohtaiset ominaisuudet ovat olleet viran menestyksellisen hoitamisen kannalta olennaisia.

Haastattelut suorittanut ja viranhaltijan valintaa valmistellut työryhmä on objektiivisesti arvioinut haastattelussa esiin tulleita seikkoja ja haastateltavien henkilökohtaisia ominaisuuksia. Työryhmällä ei ole ollut ketään hakijaa kohtaan ennakkosenttää eikä valinnassa ole huomioitu mitään muita seikkoja kuin ne, mitkä hakijoista on saatu tietoon hakemusasiakirjojen ja haastattelun perusteella.

Valittajaa ei ole syrjitty hänen mielipiteidensä tai poliittisen toiminnan johdosta eikä mikään valittajan asiassa esittämä tue tätä väitettä. Väite on kokonaisuudessaan perusteeton. Valittaja on ollut valituksi tulleen henkilön kanssa käytännössä yhtä pätevä työkokemuksensa ja koulutuksensa perusteella. Kokonaisuutena arvioiden Silvast on kuitenkin ollut muita hakijoita ansioituneempi.

Virkaa täyttävällä viranomaisella on virkavalinnassa laaja harkintavalta ja valinnassa on mahdollista painottaa sellaisia viran hoitamisen kannalta merkittäviä ominaisuuksia, jotka tulevat parhaiten esille haastattelussa (KHO 5050/2018). Hakijoiden ansioita voidaan siten painottaa valinnan tekevän viranomaisen tarpeiden mukaan edellyttäen, että painottamista voidaan pitää viran tehtävien menestyksellisen hoitamisen kannalta objektiivisesti arvioiden hyväksyttävänä (KKO 2005:24). Nyt kyseessä olevassa asiassa on arvioitu ainoastaan niitä hakijoiden

henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka ovat olleet merkityksellisiä viran hoitamisen kannalta

Haastattelun perusteella työryhmä on yksimielisesti arvioitunut valituksi tulleen henkilön henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopivammaksi. Haastattelussa Silvast toi esille näyttönsä onnistuneesta henkilöstöjohtamisestaan mm. viittaamalla kaupungin ulkopuolisella konsultilla teettämän ikäihmisten palvelujen arviointiprosessin koosteeseen. Sen mukaan Silvastin johtamassa yksikössä esimieheen luotetaan ja kyseisessä yksikössä on tehty toimenpiteitä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Lisäksi hoitotyön prosesseja on järjestelty sujuvimmiksi. Johtamisen lisäksi Silvast kertoi osallistuvansa aktiivisesti hoitotyöhön.

Silvast kykeni haastattelutilanteessa osoittamaan taitonsa hyödyntää hoito- ja hoivateknologiaa. Silvast osoitti soveltuvansa kyseiseen tehtävään muun muassa toimimalla vuodesta 2010 lähtien tehostetun palveluasumisen esimiehenä. Silvast täytti kaikki viranhakuilmoituksessa asetetut edellytykset ja osoitti erinomaista yhteistyökykyä, näyttöä onnistuneesta henkilöjohtamisesta, erinomaista taitoa ja kykyä johtamiseen sekä ongelmanratkaisukykyä.

Jani Silvast on ollut työryhmän yksimielinen valinta asumispalvelujohtajan viranhaltijaksi. Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Jussi Mattila ei ole tehnyt virantäyttöpäätöstä yksin, vaan työryhmän esityksestä. Sekä valittaja että valituksi tullut ovat käyneet läpi saman viranhakuprosessin ja hakuprosessi on ollut kaikkien hakijoiden kannalta tasapuolinen. Hakijoita on kohdeltu tasapuolisesti ja yhdenvertaisuuslain edellyttämällä tavalla.

Valittajan näkemyksen mukaan virantäyttöprosessissa tapahtuneet väitetyt virheet ovat pääasiassa johtuneet Jussi Mattilasta. Kaupunki toteaa, että Mattila on edustanut vain yhtä kolmasosaa (1/3) viranhaltijan valintaa suorittaneesta työryhmästä. Mattila on siten ollut työryhmän vähemmistö. Enemmistö, jonka objektiivisuutta ei ole kyseenalaistettu, on sekä harkinnut että voinut harkita asiaa täysin itsenäisesti ja päätyä toiseen lopputulokseen, jos he olisivat niin katsoneet. Tässä tapauksessa kaikki työryhmän jäsenet ovat yhdessä ja myös itsenäisesti pitäneet Silvastia ansioituneimpana kyseiseen virkaan.

Lopuksi

Kaupunki toteaa, että virantäyttömenettelyä koskeva päätös ei ole syntynyt virheellisesti eikä asian valmistelussa ole toimitettu lainvastaisesti taikka muutoinkaan siten, että perusteita päätöksen muuttamiselle tai kumoamiselle olisi. Asumispalvelujohtajan viran täyttömenettelyssä virkaan on valittu henkilö, joka omaa viran hoitamisen kannalta parhaat edellytykset. Hakijoiden koulutus, työkokemus sekä muut ansiot on virantäyttömenettelyssä arvioitu asianmukaisesti.

LAUSUNNON LIITTEET

- 1) Jussi Mattilan lausunto
- 2) Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunto
- 3) Valittajan kaupungille toimittama oikaisuvaatimus liitteineen
- 4) Viranhakuilmoitus
- 5) Jäljennökset valittajan ja valituksi tulleen hakijan hakemusasiakirjoista liitteineen
- 6) Ansiovertailu

Turussa 24. elokuuta 2020

Laitilan kaupunki

LAATI

Tuula Vesalainen
asianajaja, varatuomari, Turku